

De Leesjury op school

Samen boeken lezen en erover praten met leeftijdsgenoten is niet alleen verrijkend, maar ook heel verbindend. De Leesjury is de ideale manier om ermee te beginnen op school. Hoe dat in zijn werk gaat, lees je in dit artikel!

Maya Toebat

Elk jaar in september stropen vele bibliotheekmedewerkers, (groot)ouders, leerkrachten en andere begeleiders de mouwen op, want dan begint een nieuw leesjaar voor de Leesjury (tot vorig jaar nog 'KJV'). Ze trekken met een verse stapel boeken naar hun leesclub, die deel uitmaakt van het grote netwerk van de Leesjury, en gaan aan de slag. Van september tot april ontdekken ze samen met een groep kinderen en jongeren nieuwe boeken en gaan ze erover in gesprek. Daarna wacht hét beslissende moment: dan mogen de kinderen stemmen op hun favoriete boeken - het blijft tenslotte een jury.

WAAROM OP SCHOOL?

Veel Leesjury-groepen hebben een bibliotheek als thuisbasis, maar niets houdt je tegen om ook op school aan de slag te gaan. De Leesjury is niet alleen een goede manier om lezen als hobby een plek te geven op school, maar lezen en daaraan plezier beleven heeft ook een sterk effect op het onderwijssucces. Zo tonen PIRLS-resultaten een verband tussen leesplezier en de prestaties voor begrijpend lezen. En de Leesjury is een ideale manier om leesplezier bij kinderen te stimuleren en de

rijkdom van boeken aan hen te tonen. Bovendien gaat het om meer dan alleen lezen. De kinderen en jongeren leren ook om naar elkaar te luisteren en om boeken te vergelijken en te beoordelen. Daardoor lezen ze aandachtiger en kritischer. Tot slot zorgen de gevarieerde boekenlijsten van de Leesjury ervoor dat kinderen ontdekken wat ze graag lezen en hun smaak ontwikkelen. Zo groeien ze als lezer.

IEDEREEN IS WELKOM

De Leesjury is er voor alle kinderen die van verhalen houden, dus niet alleen voor de sterke lezers. Het maakt niet uit hoe goed of hoeveel de leerlingen lezen. De coördinatoren en de begeleiders kunnen lezers op verschillende manieren ondersteunen, via de inspiratiefiches met tips per boek en de leesdagboeken met algemene vragen en opdrachten. Daarnaast zorgt Luisterpunt voor Daisyluisterboeken van de Leesjury-titels, voor kinderen die moeite hebben met lezen. 'Geef de kinderen ook de keuze in welke groep ze willen meelesen', zegt boekenjuf Jesse Van De Kerckhove van Basischool De Plein. 'Leerlingen die meer moeite hebben met lezen kunnen

Over de auteur

MAYA TOEBAT

is communicatiemedewerker bij Iedereen Leest.

gerust beginnen in een lagere leeftijdsgroep en later alsnog overgaan naar hun leeftijdsgroep.'

Tip van zorgjuf Krisje Peeters (De Kleine Jacob in Antwerpen): 'Vraag eerst aan de leerlingen of ze willen deelnemen aan de Leesjury, en pas daarna aan de ouders. Soms worden kinderen verplicht om mee te doen, zonder dat ze dat zelf willen.'

NIETS MOET

Een Leesjury van groep 1 (de tweede en derde kleuterklas) en van groep 2 (het eerste en tweede leerjaar) kun je perfect tijdens de lesuren organiseren, omdat je in deze groepen vooral zal voorlezen. Zodra de juryleden zelf kunnen lezen, is het echter de bedoeling dat ze vrijwillig meedoen met de Leesjury. Meestal treedt een (zorg) leerkracht of boekenjuf of -meester op als coördinator van de Leesjury-werking. Al kan dat ook een ouder of zelfs grootouder zijn, zoals Annick Borré,

© Michiel Devijver

© Michiel Devijver

die met de Leesjury begon in de school van haar kleindochter in Mortsel. 'De leerkrachten en ik verplichten niemand. Lezen is geen zaak van moeten maar van mogen', zegt ook zij.

Hoe maak je de leerlingen dan warm om mee te doen? Sommige kinderen komen zich spontaan aanmelden, maar wees niet bang om ook zelf kinderen aan te spreken. Boekenjuf Jesse Van De Kerckhove maakt bijvoorbeeld aan het begin van het jaar een kruiswoordraadsel, om zo alle leerlingen te laten kennismaken met de boeken. 'Ze weten dan al snel of ze zin hebben om dit jaar mee te doen.' Het helpt ook om op een centrale plek een Leesjury-hoek te maken met de boekencovers, citaten, foto's van bijeenkomsten, tekeningen van de juryleden... en natuurlijk de affiche en bladwijzers van de Leesjury. Sommige juryleden maken zelfs enthousiaste filmpjes om hun medeleerlingen te overtuigen!

Dat de leerlingen vrijwillig deelnemen, betekent trouwens niet dat de boeken van de Leesjury geen rol mogen spelen tijdens de les. Zo kunnen de kinderen in de Leesjury-boeken lezen als ze klaar zijn met een taak of tijdens het hoekenwerk. Je kunt de boeken ook laten meetellen als gelezen boek voor taal of voor Nederlands, of je kunt de juryleden uitnodigen om in de klas een Leesjury-boek te bespreken en zo de andere klasgenoten warm te maken.

Tip van boekenjuf Jesse Van De Kerckhove: *'Geef elk boek een meter of een peter (een leerkracht, (groot) ouder...) die het boek leest en een korte, prikkelende bespreking schrijft. Als een kind vragen heeft bij het boek, kan het terecht bij de meter of peter. Op die manier krijg je mooie ervaringsuitwisselingen!'*

BROODJE BIB

Als je niet aan de slag gaat met de Leesjury tijdens de lessen, wanneer

dan wel? De bijeenkomsten kunnen tijdens de middagpauze plaatsvinden, tijdens een zorguur of na schooltijd. De Leesjury van Het College in Waregem trekt bijvoorbeeld in de middagpauze naar de bibliotheek voor een 'Broodje Bib'. 'Zo'n vijf keer per jaar komen de leerlingen onder begeleiding van hun leerkrachten 's middags naar de bibliotheek om de boeken van de Leesjury te bespreken én om te lunchen - de bibliotheek voorziet wat drankjes. De drempel om mee te doen is laag, omdat de bijeenkomsten tijdens de middagpauze plaatsvinden en niet in de vrije tijd van de leerlingen.'

De middelbare school in Kalmthout gaat nog een stapje verder. 'Toen onze trouwe leesgroepbegeleiders na hun jarenlange inzet stopten, moesten we in de bibliotheek op zoek gaan naar nieuw bloed. Tegelijk merkten we dat het steeds moeilijker werd om 13- tot 17-jarigen te bereiken', vertelt de coördinator. 'Zo ontstond het idee om net die leeftijdsgroep in te schakelen om leesgroepen te begeleiden. Jongeren worden namelijk om de oren geslagen met boekbesprekingen, spreekbeurten en creatieve opdrachten, maar ze kunnen de eindtermen rond lezen en spreken ook bereiken door al die vaardigheden te combineren als Leesjury-begeleider.' Sinds enkele jaren krijgen de leerlingen dus de keuze: een boekverslag en spreekbeurt op school óf een leesgroep van de Leesjury begeleiden in de bib. 'Het enthousiasme voor de leesgroepjes is van bij het begin overweldigend. Heel wat leerlingen gaan creatief aan de slag met gezelschapsspellen, kijkdozen, zoektochten, quizformules ... noem maar op!' Intussen werken ook de bib van Zottegem en Kinrooi met deze formule.

NETWERK

De Leesjury is een ideale manier om je netwerk rond lezen te vergroten. De boekhandel en bibliotheek zijn niet al-

leen fijne plekken om samen te komen als leesgroep, je kunt ook samenwerken met de plaatselijke bibliotheek om de boeken te verzamelen. Elk jaar in mei maakt de Leesjury namelijk een nieuwe boekenlijst per leeftijdsgroep. Sommige scholen kopen zelf de boeken aan in de lokale boekhandel (bijvoorbeeld met steun van de oudervereniging) of ze doen de suggestie aan ouders om de boeken te kopen als verjaardagscadeau. Maar een uitwisseling met de bibliotheek is zeker ook een optie, als er duidelijke afspraken rond worden gemaakt.

Er zijn zelfs bibliotheken die educatieve pakketten bij de Leesjury aanbieden. Zo maakt de bib van Heist-op-den-Berg elk jaar een pakket met de genomineerde prentenboeken, de bijbehorende inspiratiefiches, beschikbare lessuggesties van uitgeverijen, werkvormen om te stemmen én een Leesjury-mascotte met brief voor de kinderen.

Tip van kleuterjuf Sofie Noppe: *'In mijn eerste jaren las ik maar één keer per week voor, maar de beleving van kleuters is zo vluchtig dat ze bij het jureren het eerste boekje al vergeten waren. Daarom houd ik nu elk jaar in februari een Leesjury-tiendaagse: tien dagen lang lees ik 's ochtends een van de boeken voor en de rest van de dag doen we bijpassende knutsel- en spelactiviteiten.'*

MEERWAARDE ALS LEERKRACHT

Als begeleider of coördinator van een Leesjury-werking op school verspreid je niet alleen de boekenliefde onder een nieuwe generatie, je haalt er zelf ook veel uit. 'Er kruipt tijd in de begeleiding, maar het is zo verrijkend. Ik lees zelf verschrikkelijk graag en veel, maar ik leer nog elk jaar bij de Leesjury', zegt Kristien Seghers, Leesjury-begeleider op het College in Vilvoorde. 'De blik van de kinderen op

een boek is soms helemaal anders dan de mijne. Zo behoud ik de link met hun leefwereld en sta ik niet boven hun hoofden les te geven.'

Samen met de leerlingen leer je ook veel nieuwe verhalen kennen, zegt kleuterjuf Sofie Noppe van De Kangeroe in Watervliet. 'Ook mij stimuleert de Leesjury om schrijvers en illustratoren te ontdekken met wie ik nog niet vertrouwd was. En ik ben heel blij dat ik mijn steentje kan bijdragen aan het boekenplezier van de kleuters. Na het stemmen hebben ze echt het gevoel dat ze iets belangrijks gedaan hebben.' Ook Leesjury-begeleider Annick Borré weet waarom ze het doet: 'Dit soort projecten staat of valt met het engagement van mensen, maar gelukkig zijn er nog genoeg die dat hebben. Als je de kinderen goesting kunt geven in boeken, dan is dat toch de inspanning waard?'

Wat is de Leesjury?

De Leesjury is een initiatief van Iedereen Leest. Het is een leesclub voor alle kinderen en jongeren tussen 4 en 18 jaar, die in groepjes enkele verhalen lezen en erover praten. Er zijn zeven leeftijdscategorieën met een eigen boekenlijst. Ze beginnen bij de aanvang van het schooljaar en in april stemmen ze op hun favoriete boeken. In mei maakt Iedereen Leest de winnaars bekend.

Surf voor meer info naar www.deleesjury.be. Daar vind je een stappenplan om een werking te beginnen, inspiratiefiches bij de boekenlijsten en tips om over boeken te praten. De begeleiders kunnen ook ideeën uitwisselen in de Facebook-groep 'Begeleiders De Leesjury'. Verder biedt Iedereen Leest regelmatig vorming en intervisie aan. Zo is er op donderdag 9 juni een digitale infosessie voor wie een werking wil starten. Wil je graag deelnemen, stuur dan een mail naar info@deleesjury.be.

Winnaars 2021-2022

GROEP 1: DE PIRATEN KOMEN!

John Condon, Matt Hunt (ill.) en
J.H. Gever (vert.) - Gottmer

Tom staat elke dag op uitkijk aan de kade. Hij zoekt naar een piratenschip, want hij is er zeker van dat de piraten zullen komen. Wanneer hij een schip ziet, roept hij: 'Snel, verstop je!' Maar het is altijd vals alarm. Dan is al dat verstoppen voor niets geweest. Toch keert Tom elke dag terug. Zullen de piraten nog komen?

GROEP 2: LUISTER NAAR MIJN TROMPET!

Mo Willems & Edward
Van de Vendel (vert.) - Querido

Biggie laat trots haar nieuwe trompet horen aan haar beste vriend, olifant Olaf. Ze is heel enthousiast over de klanken, maar Olaf vindt haar muziek maar niets. Wat een lawaai! Kan Olaf eerlijk aan Biggie vertellen wat hij ervan vindt?

GROEP 3: FRANK EN STIJN

Reine De Pelseneer & Richard
Verschraagen (ill.) - De Eenhoorn

Tweelingbroers Frank en Stijn wonen met hun mama Arlette Skelet en papa Victor Weemoed in een oud kasteel. De mensen in het dorp vinden hen gek, maar dat vindt Frank niet erg. Gek zijn vindt hij wel oké. Hij wil een liefdesdrank brouwen om tijdens het Halloweenfeest indruk te maken op Fia. Maar dat loopt anders dan verwacht.

GROEP 4: DE JUWELENDIEF

M.G. Leonard, Sam Sedgman,
Elisa Paganelli (ill.)
& Marce Noordenbos (vert.) -
De Fontein

Alex moet van zijn oom mee met de laatste tocht van de stoomtrein 'de Hooglanden-expres'. Het treinpersoneel vertelt hem dat hij het enige kind aan boord is. Maar wie is dat meisje dan? Heeft zij iets te maken met de kostbare kroonjuwelen die verdwijnen of is er meer aan de hand?

GROEP 5: EINDSPEL

Evy Danckers & Tamara Lodewijckx
(ill.) - C. De Vries-Brouwers

In het jaar 2084 wordt de 16-jarige Jasper opgeroepen om naar de Fabriek te gaan. Het leven lijkt er een heerlijke vakantie, tot Jasper beseft dat er meer aan de hand is. Met enkele vrienden komt hij in opstand.

Om de game te kunnen uitspelen moeten ze zichzelf en hun toekomst sterk in vraag stellen...

GROEP 6: STIEFZUS

Jennifer Donnelly & Sandra Van de
Ven (vert.) - De Fontein

Isabelle is de lelijke stiefzus. Koelbloedig sneed ze haar tenen af en propte ze haar voet in het glazen muiltje in de hoop te trouwen met de prins. Het plan mislukte: niet zij, maar Ella – Assepoester – werd de bruid. Isabelle wilde mooi en lief zijn zoals Ella, maar ze werd er alleen maar gemeen en leeg van. Nu krijgt ze één kans om haar lot te veranderen. Zit schoonheid echt vanbinnen?

GROEP 7: MOORDGIDS VOOR LIEVE MEISJES

Holly Jackson &
H.C. Kaspersma (vert.) - Volt

Wanneer Andie Bell vermist raakt op 17-jarige leeftijd verdenkt de politie meteen haar vriend Sal. Vijf jaar later houdt de moord het dorpje Little Kilton nog steeds in de ban. Vooral de ambitieuze student Pip stelt zich er vragen bij. Ze gelooft niet dat Andie vermoord werd door Sal en besluit het mysterie onder de loep te nemen voor haar eindwerk. Al snel merkt ze dat het gevaarlijk is om slapende honden wakker te maken...

